

(Ευρετικοί) Κανόνες για την Παρουσίαση Διπλωματικών Εργασιών

Η προφορική παρουσίαση μιας διπλωματικής εργασίας αποτελεί διαδικασία μείζονος σημασίας για την αποτίμηση της ποιότητας και του όγκου της δουλειάς που πραγματοποιήθηκε. Ενδεχομένως **αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης**. Είναι πάρα πολλά τα παραδείγματα όπου μια εργασία μέτριας ή κακής ποιότητας αξιολογήθηκε ως άριστη λόγω πολύ καλής παρουσίασης που ανέδειξε τα θετικά στοιχεία, ενώ επίσης πολλά είναι τα παραδείγματα όπου μια πολύ καλή εργασία αδικήθηκε «κατάφωρα» από μια κακή παρουσίαση. Κανόνες που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι ακόλουθοι:

1. Αν υπάρχει **χρονικό όριο** (π.χ. 20' στο ΕΑΠ) το σεβόμαστε απόλυτα. Υπέρβασή του σημαίνει ότι θα μας διακόψουν στη μέση της παρουσίασης με προφανείς συνέπειες.
2. Λόγω της σημασίας της παρουσίασης αλλά και επειδή δεν υπάρχει 2^η ευκαιρία, προετοιμαζόμαστε για την παρουσίαση **πραγματοποιώντας πολλές πρόβες** ώστε να ελέγχουμε πλήρως το χρόνο και τη ροή. Μια εργασία που παρουσιάζεται πρώτη φορά στην εξέταση γίνεται αμέσως αντιληπτή. (Σε καμία περίπτωση όμως δεν επιδιώκουμε την αποστήθιση των όσων πρόκειται να πούμε. Κάτι τέτοιο προκαλεί επίσης κακή εντύπωση στο ακροατήριο)
3. Παρουσιάζουμε την εργασία με τον **απαραίτητο ενθουσιασμό και ζήλο**. Αν «βαριόμαστε» εμείς που παρουσιάζουμε, θα βαρεθεί και το ακροατήριο. Στο κάτω-κάτω η παρουσίαση αποτελεί το επιστέγασμα προσπάθειας πολλών μηνών που θέλουμε να αναδείξουμε.
4. Η παρουσίαση έχει ως στόχο να αναδείξουμε το δικό μας έργο και τη συμβολή της εργασίας. Κατά συνέπεια περιορίζουμε την αναφορά σε θεωρητικά στοιχεία που είναι ήδη γνωστά σε ελάχιστες διαφάνειες (π.χ. βιβλιογραφική επισκόπηση), και **εστιάζουμε σε όσα κάναμε εμείς** (π.χ. στόχος της εργασίας, πλαίσιο των πειραμάτων, ευρήματα, συγκρίσεις, συμπεράσματα, τυχόν λογισμικό που αναπτύχθηκε, διαφορές από προηγούμενες προσεγγίσεις).
5. Αφιερώνουμε επαρκή χρόνο στην αρχή της παρουσίασης για τη **διατύπωση με ξεκάθαρο τρόπο του στόχου της εργασίας** (π.χ. κεντρικής υπόθεσης που διερευνάται). Αν δεν γίνει κατανοητός ο στόχος της εργασίας, μεγάλο τμήμα της παρουσίασης δεν θα «απορροφηθεί» από το ακροατήριο.
6. Δεν έχει νόημα να καταναλώσουμε πολύτιμο χρόνο σε διαφάνειες που δεν προκαλούν καθόλου το ενδιαφέρον του ακροατηρίου όπως περίγραμμα της παρουσίασης (outline), βιβλιογραφία, εκτενείς προτάσεις για μελλοντικές εργασίες κλπ.
7. **Αποφεύγουμε τις διαφάνειες με πολύ κείμενο** (π.χ. 6-7 bullets πολλών γραμμών). Προτιμούμε διαφάνειες με σχήματα/διαγράμματα τα οποία αποτελούν τη βάση για σχολιασμό και συζήτηση. Αν πρέπει μια διαφάνεια να περιλαμβάνει κείμενο είναι προτιμότερο να υπάρχουν σημαντικές **λέξεις/όροι παρά προτάσεις** και **το πολύ 4-5 bullet ανά διαφάνεια**. Σε κάθε περίπτωση αποφεύγουμε απολύτως να έχουμε διαφάνειες όπου «διαβάζουμε» ότι υπάρχει σε αυτές. **Αν όσα λέει αυτός που πραγματοποιεί την παρουσίαση ταυτίζονται με όσα φαίνονται στις διαφάνειες, τότε η παρουσίαση είναι αδιάφορη.**

8. Σε συνέχεια του προηγούμενου σημείου, αποφεύγουμε μακρές λίστες χαρακτηριστικών, πλεονεκτημάτων, κριτηρίων κλπ
9. Αν στα πλαίσια της διπλωματικής αναπτύχθηκε λογισμικό είναι καλή πρακτική, εκτός από διαφάνειες να συμπεριλάβουμε στο τέλος της παρουσίασης και μια **επίδειξη του λογισμικού**. **Προσοχή:** κατά την επίδειξη παρουσιάζουμε τα πιο ενδιαφέροντα και εντυπωσιακά στοιχεία του λογισμικού, όχι τις πολύ απλές λειτουργίες, ειδάλλως δίνουμε την αίσθηση ότι δεν έχουμε πολλά αξιόλογα στοιχεία προς παρουσίαση. (Σε μια παρουσίαση 20', η επίδειξη του λογισμικού μπορεί να καταναλώσει 3-5')
10. Αν παρουσιάσουμε λογισμικό φροντίζουμε τα της εγκατάστασης και μεταφοράς του προγράμματος στο σημείο ενδιαφέροντος να έχουν ολοκληρωθεί πριν την παρουσίαση. Δεν υπάρχει τίποτα χειρότερο από το να προσπαθεί ο εξεταζόμενος κατά τη διάρκεια της παρουσίασης να λύσει τεχνικά προβλήματα ή να εκτελεί γρήγορα το λογισμικό έως ότου φέρει την εκτέλεση στο σημείο που επιθυμεί.
11. Αποφεύγουμε να παρουσιάζουμε στοιχεία που είναι δύσκολο να γίνουν κατανοητά στον περιορισμένο χρόνο μιας παρουσίασης όπως ομάδες εξισώσεων ή τμήματα κώδικα. Αν μια συγκεκριμένη εξίσωση ή ένα τμήμα κώδικα έχουν κεντρικό ρόλο σε αυτό που θέλουμε να τονίσουμε, μπορούμε να το συμπεριλάβουμε αφιερώνοντας στην εξήγησή του επαρκή χρόνο.
12. Όταν πλέον στο τέλος της παρουσίασης φτάνουμε στο στάδιο των συμπερασμάτων, το ακροατήριο είναι συνήθως «κουρασμένο» και δεν μας παρακολουθεί με μεγάλη ένταση. Κατά συνέπεια **περιορίζουμε τα συμπεράσματα και τις προτάσεις για μελλοντική έρευνα σε μία, το πολύ δύο διαφάνειες**.
13. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης **απευθυνόμαστε στο ακροατήριο**. Κατά συνέπεια δεν στρεφόμαστε εξ' ολοκλήρου προς την οθόνη της παρουσίασης στρέφοντας τα νώτα στο ακροατήριο, δίνοντας την αίσθηση ότι «διαβάζουμε» την παρουσίαση.
14. **Αποφεύγουμε να χρησιμοποιούμε σημειώσεις** τις οποίες διαβάζουμε κατά τη διάρκεια της παρουσίασης. Προκαλεί κακή εντύπωση να διαβάζει κάποιος για να παρουσιάσει αυτό με το οποίο ασχολήθηκε επί πολλούς μήνες.
15. Ο τόνος και το ύφος της παρουσίασης προφανώς πρέπει να αποπνέει αυτοπεποίθηση και γνώση του θέματος. **Ωστόσο αποφεύγουμε το διδακτικό ύφος και δογματισμούς**. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα κατά τη διαδικασία απαντήσεων σε ερωτήσεις των εξεταστών.
16. Όταν δίνουμε απαντήσεις στους εξεταστές επιδιώκουμε **οι απαντήσεις να είναι σαφείς, λιτές και σύντομες**. Μια απάντηση 5 λεπτών σε ένα ερώτημα 10 δευτερολέπτων δίνει την εντύπωση ότι ο εξεταζόμενος δεν γνωρίζει καλά το θέμα. Αν δεν μπορούμε να απαντήσουμε, απαντάμε ρητά ότι είτε δεν γνωρίζουμε είτε ότι αυτό που ζητείται δεν μελετήθηκε στα πλαίσια της εργασίας. Αν η ευθύνη για αυτό που ζητείται δεν είναι δική μας (π.χ. γιατί δεν εξετάσατε την τάδε υπόθεση και σε άλλη γλώσσα/περιβάλλον) μπορούμε κάλλιστα να παραπέμψουμε στους αρχικούς στόχους της εργασίας ή στον διδάσκοντα με τον οποίο έγινε η συνεννόηση για το πλαίσιο της εργασίας.
17. Αποφεύγουμε το υπερβολικό «φόρτωμα» των διαφανειών με χρώμα, πλαίσια, εικόνες κλπ. Εκτός του ότι τέτοια στοιχεία δεν συμβάλλουν στην διατήρηση της

εστίασης της προσοχής, συχνά δίνουν την εντύπωση ότι προσπαθούμε να «υποκλέψουμε» θετική γνώμη με τεχνάσματα και επιφέρουν το ακριβώς αντίθετο από το επιθυμητό αποτέλεσμα.

18. Σε συνέχεια του προηγούμενου σημείου, είναι απολύτως επιτρεπτό να χρησιμοποιήσουμε δυνατότητες που προσφέρουν τα σύγχρονα εργαλεία για να δοθεί έμφαση σε ορισμένα στοιχεία (π.χ. σήμανση σημαντικών στοιχείων/λέξεων με διαφορετικό χρώμα, συνετή χρήση κίνησης σε διαγράμματα με πολλά στοιχεία κλπ)

Αλέξανδρος Χατζηγεωργίου

Ιούλιος 2011